

4.

Działam

w sieciach

społecznościowych

Działam w sieciach społecznościowych

Grupa docelowa uczestników Osoby dorosłe 25+, znający podstawy obsługi komputera.

Liczebność grupy szkoleniowej Maksymalnie 12 osób.

Cele szkolenia Rozwój kompetencji cyfrowych niezbędnych do aktywnego działania w sieciach społecznościowych:

- poznanie narzędzi budowania wizerunku w internecie oraz zasad tworzenia i udostępniania treści prywatnych i biznesowych w najpopularniejszych sieciach społecznościowych,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania, oceny i korzystania z zasobów sieci, w tym poznanie serwisów edukacyjnych, które udostępniają materiały edukacyjne w formie filmów, podcastów, wykładów interaktywnych i e-learningu,
- poznanie podstaw prawa autorskiego dotyczącego ochrony wizerunku oraz zasad legalnego publikowania w sieciach społecznościowych,
- poznanie zasad dbania o bezpieczeństwo danych i własnych działań w sieci, komputerze i smartfonie,
- poznanie platformy e-usług publicznych ePUAP i posługiwanie się profilem zaufanym.

Warianty realizacji szkolenia

Szkolenie trwa 12 godzin i podzielone jest na moduły. Szkolenie może być realizowane w kilku wariantach: w trybie dwóch pełnych dni lub w podziale na moduły. **Wariant 1:** Dwa pełne dni (każdy 6h), realizowane łącznie lub w rozbięciu 2 x 1 dzień. Dzień I: moduły 1-3 | dzień II: moduły 4-6.

Wariant 2: Trzy spotkania x 4 godziny. Spotkanie I: moduły 1-2 | spotkanie II: moduły 3-4 | spotkanie III: moduły 5-6.

Założenia

- Osoby uczestniczące (OU) potrafią obsługiwać komputer w stopniu podstawowym.
- Grupa szkoleniowa liczy maksymalnie 12 osób i może być prowadzona przez jednego instruktora (osobę prowadzącą – OP).
- Szkolenie powinno odbywać się w sali wyposażonej w liczbę stanowisk komputerowych odpowiadającą liczbie osób uczestniczących, z dostępem do szerokopasmowego internetu, rzutnik z ekranem lub tablicą multimedialną.

Materiały i przygotowanie (się) do szkolenia

1. Poznanie prezentacji szkoleniowej z najważniejszymi zagadnieniami i zasobami omawianymi przez całe szkolenie.
2. Obejrzenie filmu instruktażowego dot. scenariusza „Działam w sieciach społecznościowych”.
3. Obejrzenie filmu instruktażowego dla osób uczestniczących „Prosta edycja grafiki/wideo w sieci”.
4. Założenie konta na mentimeter.com i skopiowanie ankiety „Działam w sieciach społecznościowych”. [Link do ankiety](#).
5. Założenie konta e-PUAP i profilu zaufanego.
6. Założenie konta w serwisach: Facebook, Instagram, Twitter.
7. Dostępność smartfonów lub tabletów dla OU.
8. Wszystkie materiały szkoleniowe – prezentacje i filmy instruktażowe – dla osób prowadzących i osób uczestniczących znajdują się na stronie programu *Ja w internecie*: jawinternecie.edu.pl/strefaedukacji.

Przebieg szkolenia w podziale na moduły

1. Wprowadzenie do szkolenia

Krok 1. Przedstawienie się osoby prowadzącej i osób uczestniczących

Krok 2. Omówienie programu, przebiegu i zasad

Krok 3. Wypełnienie kwestionariusza osobowego

Krok 4. Wypełnienie pre-testu

 45 min.

 1-8

2. Działanie w sieciach społecznościowych

Krok 1. Jak działają współczesne media społecznościowe? (90 minut)

Krok 2: Korzystanie z mediów społecznościowych prywatnie – praktyczne porady i netykieta (60 minut)

Krok 3: Media społecznościowe w promocji mojego biznesu (45 minut)

 3 godz.
15 min.

 9-40

3. Prawo autorskie i ochrona wizerunku w sieciach społecznościowych

Krok 1. Podstawy prawa autorskiego dla publikujących w sieci (60 minut)

Krok 2. Licencje *open source* i *Creative Commons* (30 minut)

Krok 3. Ochrona wizerunku (30 minut)

 2 godz.

 41-68

4. Wyszukiwanie informacji i zasobów w sieci

Krok 1. Wyszukiwanie współczesnych darmowych i otwartych zasobów (60 minut)

Krok 2. Ocena zasobów i informacji w sieci (30 minut)

Krok 3. Korzystanie z otwartych zasobów na własnej stronie (30 minut)

 2 godz.

 69-88

5. E-usługi i bezpieczeństwo w sieci

Krok 1. Prosta cyfrowa edycja zasobów graficznych i wideo (60 minut)

Krok 2. Podstawy bezpieczeństwa w sieci i w mediach społecznościowych (90 minut)

Krok 3. E-usługi i wsparcie działań lokalnych (60 minut)

 3 godz.
30 min.

 89-123

6. Zakończenie szkolenia

Krok 1. Podsumowanie szkolenia przez osobę prowadzącą i osoby uczestniczące

Krok 2. Wypełnienie ankiety ewaluacyjnej

 30 min.

 124-127

Wprowadzenie do szkolenia

Cele modułu

1. Poznanie się wzajemne osoby prowadzącej (dalej OP) i osób uczestniczących (dalej OU).
2. Zebranie danych osobowych od OU.
3. Określenie doświadczenia i poziomu kompetencji cyfrowych OU (pre-test).
4. Prezentacja programu i przebiegu szkolenia oraz zasad współpracy.

🕒
45 min.

📄
1-8

Przebieg

1. Przedstaw się i poproś OU o przedstawienie się oraz krótkie opowiedzenie o swojej motywacji i oczekiwaniach dotyczących szkolenia: dlaczego zdecydowałem/am się na udział w szkoleniu? Co jest dla mnie interesujące, na co liczę?
2. Odnies się do oczekiwań OU omawiając plan szkolenia.
3. Przedstaw zasady współpracy prezentując slajdy.
4. Pokaż, gdzie OU znajdą wszystkie materiały omawiane podczas szkolenia, prezentując zakładkę „strefa edukacji” na stronie programu *Ja w internecie*. Link do materiałów: jawinternece.edu.pl/strefaedukacji.
5. Przedstaw informacje dotyczące danych osobowych i poproś o wypełnienie kwestionariusza danych osobowych online. Link do kwestionariusza: jawinternece.edu.pl/rejestracja.
6. Krótko omów sprzęt i oprogramowanie używane podczas szkoleń.
7. Na zakończenie pierwszego modułu poproś o wypełnienie pre-testu kompetencji (uruchomionego przed warsztatem na wszystkich komputerach osób uczestniczących). Link do strony, na której znajduje się pre-test: badania.koduj.gov.pl.

Uwagi

1. Możemy prosić o wypełnienie kwestionariusza jeszcze przed szkoleniem, w czasie, kiedy oczekujemy na zebranie się grupy. Zgoda na podanie danych i wypełnienie kwestionariusza jest **warunkiem koniecznym** uczestnictwa w szkoleniu. Jednocześnie wypełnianie kwestionariusza pozwoli zorientować się OP w umiejętnościach i kompetencjach OU w zakresie obsługi komputera i korzystania z przeglądarki.
2. Niezależnie od wariantu, w którym realizowane jest szkolenie (2 x 6 godz. lub 3 x 4 godz.), osoby uczestniczące wypełniają dane tylko na początku pierwszego spotkania.

Działanie w sieciach społecznościowych

Cele modułu

1. Poznanie podstawowych definicji związanych z mediami społecznościowymi.
2. Poznanie cech najpopularniejszych serwisów społecznościowych.
3. Zrozumienie różnic pomiędzy formatami, w których publikuje się informacje w mediach społecznościowych.
4. Redagowania różnych formatów mediów społecznościowych.

Krok 1.

Jak działają współczesne media społecznościowe

🕒 90 min. 🖥️ 9-24

Instrukcja dla OP

Przed szkoleniem zrób kopię ankiety na stronie [menti.com](https://www.menti.com) i uzupełnij aktualny kod dla OU na swojej prezentacji. [Link do ankiety.](#)

Doświadczenie

1. Poproś OU o wypełnienie ankiety online na temat ich doświadczeń korzystania z sieci: znanych stron, wykorzystywanych komunikatorów, aplikacji, czynności, do których wykorzystują internet.

Refleksja

2. Po zakończeniu ankiety zapytaj OU czy znają wszystkie serwisy i narzędzia wymienione w ankiecie?
3. W trakcie prezentacji wyników ankiety porównaj je z wynikami badań i zapytaj o refleksje, czy jest coś zaskakującego w obu wynikach, jeżeli tak, to co?

Prezentacja OP

1. Przedstaw OU najważniejsze wyniki z raportów „Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2017 roku”, GUS, „Polskie Badania Internetu”, Gemius/PBI.
2. Zwróć uwagę na najważniejsze zjawiska i zmiany jakie występują w ostatnich latach w mediach społecznościowych:
  - rosnące obawy o naruszenia prywatności i danych osobowych,
  - rosnącą popularność serwisów opartych o wideo i zdjęcia,
  - rosnące znaczenie komunikatorów i komunikacji indywidualnej i grupowej, mniejsze znaczenie komunikacji publicznej typu pisanie statusów,
  - pojawienie się serwisów streamujących wideo, muzykę, gry komputerowe.
3. Przedstaw działanie podstawowych funkcji stron WWW i aplikacji mobilnych serwisów społecznościowych:
  - zakładanie konta i nawigacja po stronie Facebooka,
  - ustawienia prywatności na przykładzie Facebooka,
  - aplikacja mobilna Facebook,
  - aplikacja mobilna Instagram,
  - strona Twitter.

Krok 2.

Korzystanie z mediów społecznościowych prywatnie – praktyczne porady i netykieta

---

Doświadczenie

1. Przedstaw krótko OU czym różni się status na Facebooku od *video stories* w serwisach typu Instagram i Snapchat.
2. Podziel OU na grupy 3-4 osobowe wg. ogólnych zainteresowań np. muzyka, film, książki, podróże. Upewnij się, że w każdej z grup jest jedna osoba, która dysponuje kontem w tych mediach społecznościowych lub chce takie założyć (jeśli nie ma takiej osoby, poproś o założenie konta na grupę, na dowolne dane, które po szkoleniu usuną).
3. Następnie poproś OU o przygotowanie dwóch statusów na media społecznościowe dot. ich zainteresowań:
  - pisemnie – krótkiego tekstu o charakterze statusu na Facebooku na temat ich zainteresowania, który wzbudzi pozytywną dyskusję.
  - graficznie – narysowanie scenariusza dla krótkiego „insta/snap story”, czyli krótkiej relacji wideo dot. wydarzenia/informacji dla znajomych, która przekaże jak najwięcej informacji i wzbudzi ich pozytywne reakcje. Poproś OU, by tworząc scenariusz zastanowili się, co będzie się działo w każdym ujęciu lub krótkiej scenie, krok po kroku. Poproś, by na co najmniej trzech kartkach przygotowały opisy i symboliczne rysunki tych kroków np. co powiedzą, o co zapytają lub poproszą swoich odbiorców, gdzie chcą to nagrać, co chcą pokazać?
  - Na zakończenie tego etapu poproś, by każda grupa założyła konto (jeśli nie posiada takiego, z którego może skorzystać) we wskazanych serwisach społecznościowych (Facebook i Instagram) oraz przygotowała opracowane teksty i historie wideo do publikacji w tych serwisach dla ograniczonej liczby osób: na Facebooku jako status „tylko dla znajomych”, na Instagramie jako wideo dla jednego lub wybranej grupy znajomych.

Refleksja

4. Zapytaj OU, jakie miały pomysły na tworzenie swoich statusów i co zakładały, że będzie wzbudzać reakcje wśród odbiorców? Jakie treści? Jakie powinny być cechy tych statusów?

Prezentacja OP

5. Przedstaw i omów z OU wymienione poniżej sytuacje, ilustrującymi je przykładami, które występują w sieciach społecznościowych (slajdy 28-33). Omów na tych przykładach zasady netykiety w sieci i potencjalne ryzyka:
  - Status z informacją dla znajomych o ważnym wydarzeniu w życiu np. wydarzenie w życiu dziecka. Czy na pewno ta treść nie zaszkodzi dziecku w przyszłości? Jakie ustawienia prywatności zastosujemy?
  - Wyrażenie opinii o złym doświadczeniu w restauracji (język, netykieta w sieci).
  - Nagranie wideo podczas wypadku na drodze, którego jesteśmy świadkiem (naruszenie czyjeś prywatności, ochrona wizerunku, kwestie bezpieczeństwa i pierwszej pomocy).
  - Wyrażenie opinii politycznej (potencjalny *trolling* i *hate*).

Krok 3.

Media społecznościowe w promocji mojego biznesu/instytucji

---

45 min.

34-40

Doświadczenie

1. Poproś OU, by wyszukały w sieci profil społecznościowy firmy, instytucji kultury lub instytucji edukacyjnej, który znają i uważają za dobrze prowadzony. Poproś, by przyjrzały się temu jak te profile/kanały działają, wyglądają, jak często są aktualizowane, jakim językiem posługują się osoby je tworzące, czy korzystają z reklam/płatnych postów (jeśli można to sprawdzić)?
2. Wypisz na tablicy nazwy serwisów społecznościowych, na których OU odnalazły profile poszukiwanych przez siebie firm i instytucji. Wspólnie z grupą otagujcie je hasłami do jakich typów komunikacji (np. bieżące informowanie, budowanie zaangażowania i dyskusji, tworzenie grupy fanów, reklama, konkursy etc.) i jakich typów biznesu/instytucji te serwisy społecznościowe najlepiej pasują.

Refleksja

3. Omów z OU wyniki ich poszukiwania. Dopytaj o to jak oceniają ile czasu i zasobów wymaga od autorów tych kanałów tworzenie materiałów promocyjnych? Jakie zasoby są potrzebne, by stworzyć je w atrakcyjny sposób? Czy każdej stronie WWW potrzebne są wszystkie rodzaje kanałów społecznościowych, które zostały odnalezione?

Prezentacja OP

4. Po dyskusji z OU i wypisaniu najpopularniejszych serwisów społecznościowych przedstaw na prezentacji wielkość, zastosowanie i najważniejsze cechy z perspektywy promocji biznesu:
  - Facebook, prowadzenie oficjalnych profili i wydarzeń,
  - Twitter, obecność ekspertów z wielu branż,
  - LinkedIn, profile oficjalne pracowników i firm, rekrutacje,
  - Instagram, profile firmowe i reklamy,
  - YouTube, dystrybucja wideo, prowadzenie transmisji.

Zagadnienia i podstawowe umiejętności cyfrowe realizowane w Module 2.

- 1.2. Rozumienie zjawisk i zagadnień dotyczących tzw. fake news, hate, ochrony wizerunku osób oraz prawa autorskiego, trolling.
- 2.2. Prowadzenie transmisji internetowych w serwisach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram, Periscope, Snapchat).
- 3.1. Prowadzenie profilu na Facebooku, YouTube, Twitterze, Instagramie i in.
- 3.2. Tworzenie i prowadzenie strony internetowej, bloga.
- 3.3. Promowanie wydarzeń i wpisów w sieciach społecznościowych.
- 3.4. Działanie w grupach dyskusyjnych.

Prawo autorskie i ochrona wizerunku w sieciach społecznościowych

Cele modułu

1. Poznanie podstawowych definicji związanych z prawem autorskim.
2. Zrozumienie różnic pomiędzy utworami chronionymi, będącymi w domenie publicznej, udostępnionymi na wolnych licencjach.
3. Samodzielne odczytywanie warunków prawnych utworów wyszukanych w sieci.
4. Rozpoznawanie sytuacji naruszenia praw autorskich.

Krok 1.

Podstawy prawa autorskiego dla publikujących w sieci

🕒 60 min. 📄 41-58

Doświadczenie

1. Poproś OU o wyobrażenie sobie następującej sytuacji:

Wyobraźcie sobie, że uczestniczycie w koncercie swojego ulubionego zespołu. Nagle na scenę wlatuje ptak, Wam udaje się zrobić ciekawe zdjęcie zespołowi, który zareagował na niespodziewanego gościa w zabawny sposób. Po wrzuceniu zdjęcia na profil na Facebooku, okazuje się, że cieszy się ono dużym zainteresowaniem, jest kopiowane przez znajomych, a w kilka dni staje się popularnym memem w sieci i w prasie.

2. Następnie poproś OU, by zastanowiły się i odpowiedziały na następujące pytania:

- a) Jak chciał(a)byś podpisać się pod tym zdjęciem: imieniem i nazwiskiem? pseudonimem? anonimowo?
- b) Wypełnij tabelkę (slajd nr 44):
  - Czy pozwolił(a)byś kopiować to zdjęcie w dowolnym celu?
  - Czy pozwolił(a)byś przerabiać to zdjęcie w dowolnym celu?
  - Czy pozwolił(a)byś kopiować tylko w celu niezarobkowym?
  - Czy pozwolił(a)byś przerabiać tylko w celu niezarobkowym?
  - Czy pozwolił(a)byś kopiować tylko w celu edukacyjnym?
  - Czy pozwolił(a)byś przerabiać tylko w celu edukacyjnym?
  - Czy pozwolił(a)byś korzystać z tego zdjęcia w mediach społecznościowych (np. na Facebooku)?
  - Jakie inne warunki postawił(a)byś osobom, które chciałyby skorzystać z Twojego zdjęcia?

Refleksja

3. Zapytaj OU, jak wypełniły tabelę. Zestaw ze sobą ich odpowiedzi np. wybierając te najbardziej różniące się od siebie. Dopytaj OU, czy utwory, które spotykają w sieci posiadają podpisy autorów takie jakie sami przed chwilą wybrały? Czy utwory w sieci posiadają informacje, o tym czego życzą, żądają od odbiorców autorzy?
4. Na zakończenie rozmowy zapytaj OU czy wiedzą, jakie są konsekwencje naruszenia praw autorskich? Zapytaj też, czy zdarzyło się im zrobić coś z utworem przypadkowo znalezionym w sieci, co w odpowiedziach innych OU padało jako zabronione?

Prezentacja OP

5. Przedstaw OU podstawowe kategorie związane z prawem autorskim na przykładzie ćwiczenia: utwór, automatyzm ochrony prawno-autorskiej, prawa autorskie majątkowe, prawa autorskie osobiste, dozwolony użytek publiczny, dozwolony użytek prywatny, licencje wyłączne, licencje niewyłączne.
6. Przedstaw przykłady codziennych sytuacji i wyjaśnij wątpliwości dot. prawa autorskiego, na jakie mogą natrafić OU. W zależności od czasu, możesz poprzedzić wyjaśnienie każdego z przykładów zadaniem OU pytania i zebraniu ich odpowiedzi oraz uzasadnień różnych rozwiązań tych przykładów. Przykłady codziennych sytuacji, które należy omówić:
  - pobieranie filmów z sieci,
  - organizacja pokazu filmowego dla mieszkańców spółdzielni,
  - publikacja cudzego zdjęcia w serwisie społecznościowym,
  - plagiat,
  - naruszenia prawa autorskiego w sieci (na przykładzie YouTube).

Krok 2. Licencje open source i Creative Commons

 30 min. 59-61

Doświadczenie

1. Przedstaw OU strony: Pixabay, stronę Wikipedii, stronę z fotografiami kosmosu NASA oraz TED. Dopytuj się, czy OU znają te strony, a jeśli nie bardzo krótko opowiedz do czego służą. Następnie poproś OU o podanie przykładów konkretnych rzeczy, które mogą lub których nie mogą zrobić z treściami z tych stron. Zapisz odpowiedzi na tablicy.

Refleksja

2. Zapytaj OU na czym opiera się ich intuicyjne przekonanie dot. tego, że np. z Wikipedii można korzystać za darmo (lub nie), albo dlaczego zdjęcia kosmosu NASA są powszechnie dostępne w sieci i w mediach.

Prezentacja OP

3. Zwróć uwagę OU na to, jak wiele treści w sieci dostępnych jest nie tylko za darmo, ale również z prawem do wykorzystania, o czym często nie wiemy.
4. Przedstaw OU warunki licencji *Creative Commons* oraz wszystkie siedem licencji wraz z przykładami treści na nich dostępnych.

Krok 3. Ochrona wizerunku

 30 min. 62-68

Doświadczenie

1. Zapytaj OU czy możesz zrobić im zdjęcie podczas pracy warsztatowej i umieścić je w sieci. Następnie zapytaj OU, czy uważają, że powinnięś/aś pytać o zgodę i dlaczego?
2. Przedstaw OU serię zdjęć przedstawiających różne wizerunki osób pytając o to czy ich wykorzystanie w sieci wymagałoby zgody przedstawionych na nich osób. Przedstawiając prezentowane zdjęcia najpierw zapytaj OU, co widzą na zdjęciu oraz czy wg. ich oceny, osoby na nich przedstawione (i dlaczego) należy lub nie zapytać o zgodę na wykorzystanie ich wizerunku.
3. Po pytaniu do OU zaprezentuj prawidłową odpowiedź i komentarz prawny do niej.

4. Dyskutując o zdjęciach zwracaj uwagę na takie kwestie jak dobra osobiste i ochrona prywatności. Zapytaj, czy są takie sytuacje, w których zgoda osób fotografowanych nie jest wymagana.

Zagadnienia i podstawowe umiejętności cyfrowe realizowane w Module 3.

- 4.5. Kształtowanie i zapewnienie bezpieczeństwa wizerunku, zarządzanie prywatnością w sieci, w tym reagowanie na nadużycia w sieciach społecznościowych.
- 4.6. Reagowanie na naruszenia własnych praw autorskich.
- 4.7. Korzystanie z banków zdjęć/klipów/dźwięków. Rodzaje licencji. Warunki użytkowania. Odpowiedzialność prawna. Plagiat. Prawo cytatu.

Moduł 4.

🕒 2 godz. 🖥️ 69-91

Wyszukiwanie informacji i zasobów w sieci

Cele modułu

1. Poznanie zaawansowanych opcji wyszukiwania informacji i zasobów w sieci.
2. Poznanie serwisów oferujących legalne i darmowe treści do wykorzystania na własnej stronie.
3. Użycie filtrów wyszukiwania.

Krok 1.

Wyszukiwanie współczesnych darmowych i otwartych zasobów

Doświadczenie

1. Zaprezentuj krótko narzędzie wyszukiwania Google Grafika i jego opcje filtrowania wyników.
2. Poproś OU, by odnalazły w Google Grafika zdjęcia miasta, z którego pochodzą lub które chcą odwiedzić, a następnie zapisały je we wcześniej utworzonym folderze.
3. Podpowiedz OU, by spróbowały skorzystać z różnych filtrów wyszukiwania (koloru, rozmiaru, prawa do wykorzystania) i przyjrzały się różnym wynikom wyszukiwania.
4. Poproś OU, by skorzystały z filtru „prawa do wykorzystania”, i otworzyły kilka z wyników oraz spróbowały odnaleźć na stronach oznaczenia autorów i/lub dowolne informacje dotyczące praw autorskich. Zwróć uwagę OU na to, że ten filtr korzysta z licencji *Creative Commons*, którą poznali w poprzednim module.

🕒 60 min. 🖥️ 69-79

Refleksja

5. Dopytaj OU, jakie informacje znalazły na stronach z wyszukаныmi zdjęciami np. czy spotkały informacje o tym kto jest autorem, czy widziały opisy tego, co mogą lub czego nie mogą zrobić ze zdjęciem. Zapytaj czy oznaczenia te są zrozumiałe, czy łatwo je odnajdują i czy informacje te są takie same (graficzne, tekstowe, w napisach końcowych, w przypisach etc.)

Prezentacja OP

6. Przedstaw OU podstawowe różnice między utworami dostępnymi w sieci za darmo, chronionymi i dostępnymi jako otwarte zasoby, podkreślając pojęcia wprowadzone podczas modułu o prawie autorskim:
  - książki dostępne jako ebooki w księgarniach internetowych, filmy i muzykę w serwisie streamingowym, np.: Spotify, Tidal, Tuba.fm, Showmax, Netflix, HBO,
  - nagrania z koncertów i sztuk w serwisach: Niniateka, YouTube, Vimeo,
  - darmowe i otwarte materiały tekstowe: Wikipedię, Wolne Lektury, lektury.gov.pl, Pixabay, Polona, Archive.org,
  - serwisy edukacyjne: TED.com, Khan Academy.

Krok 2. Ocena zasobów i informacji w sieci

30 min.

80-84

Doświadczenie

1. Przydziel każdej osobie zadanie z wykorzystaniem jednego ze wskazanych poniżej serwisów z treściami edukacyjnymi i informacyjnymi.
2. Następnie poproś o odnalezienie w serwisach przypisanej do nich informacji oraz zapoznanie się z funkcjami jakie oferują te serwisy. W szczególności poproś o próbę odnalezienia tłumaczeń na język polski, napisów, możliwości pobrania lub innej formy skopiowania materiałów (np. embedowania go na innych stronach). Zasugeruj OU, by w razie problemów i wątpliwości spróbowały samodzielnie znaleźć pomoc w sieci.
3. OU szukają w serwisach:
  - Khan Academy, odnalezienie filmu o tym, czym jest Bitcoin,
  - TED, odnalezienie wystąpienia o zmianach paradygmatu w edukacji,
  - Polona, odnalezienie starych map Polski,
  - Google Arts&Culture, odnalezienie wycieczki 3D po dowolnym muzeum.

Refleksja

4. Poproś OU o ocenę stron, które odwiedziły. Dopytaj czy łatwo było odnaleźć zadane treści i co ułatwiało, a co utrudniało nawigację i korzystanie z treści. Opowiadając o funkcjach każdej ze stron (np. treści dostępne po zalogowaniu na Khan Academy, napisy i tłumaczenia na stronie TED, pobieranie różnych formatów plików w serwisie Polona, narzędzia do zwiedzania 360, 3D i wirtualnej rzeczywistości na Google Arts&Culture), zwróć uwagę na różnorodność technologii i sposób działania stron WWW.
5. Zapytaj OU jak i gdzie szukały w sieci pomocy na temat obsługi do poszczególnych stron.

Prezentacja OP

6. Przedstaw na przykładach stron, które OU odwiedziły w ćwiczeniu, najważniejsze elementy technologiczne związane z korzystaniem z cyfrowych zasobów edukacji i kultury: embedowanie treści, multimedia zależne od dodatkowych technologii, takie jak AR i VR (rozszerzona rzeczywistość (AR) i wirtualna rzeczywistość (VR), napisy dodawane przez ludzi (*crowdsourcing* jak na stronie TED) i dodawane automatycznie jak w serwisie YouTube.

 30 min. 85-88

Krok 3. Korzystanie z otwartych zasobów na własnej stronie

Doświadczenie

1. Poproś OU o skopiowanie zdjęcia miasta, które OU odnalazły (w poprzednim module) po zastosowaniu filtrów „prawa do użytkowania”, a następnie wklejenie tego zdjęcia do dokumentu tekstowego i opisanie zgodnie z wymogiem danej licencji, na której jest to zdjęcie dostępne.

Refleksja

2. Zapytaj OU czy wiedzą jak takie zdjęcie (lub inne utwory) opisać i umieścić np. w prezentacji multimedialnej lub wideo? Jakie informacje należy podawać wykorzystując cudzy utwór? Zbierz odpowiedzi i skomentuj je przedstawiając krótko najlepsze praktyki korzystania z otwartych zasobów na własnej stronie WWW.

Prezentacja OP

3. Przedstaw schemat opisu wykorzystania cudzego materiału na licencji *Creative Commons* na stronie WWW na przykładzie zdjęcia oraz przykład opisu w filmie wideo i prezentacji.

Zagadnienia i podstawowe umiejętności cyfrowe realizowane w Module 4.

- 1.1. Wyszukiwanie treści związanych z rozwojem zainteresowań, kursów e-learningowych, podcastów tematycznych, platform z zasobami do nauki dla osób dorosłych.
- 3.7. Korzystanie z banków zdjęć/klipów/dźwięków. Rodzaje licencji. Warunki użytkowania. Odpowiedzialność prawna. Plagiat. Prawo cytatu

Moduł 5.

 3,5 godz. 89-123

E-usługi i bezpieczeństwo w sieci

Cele modułu

1. Samodzielne edytowanie treści tekstowych i multimedialnych do publikacji na stronie lub w mediach społecznościowych.
2. Korzystanie z mediów społecznościowych w celu promocji strony.
3. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa własnych działań w sieci.

Krok 1.

Cyfrowa edycja zasobów graficznych i wideo

---

 60 min. 89-96

Doświadczenie

1. Poproś OU o założenie darmowego konta w programie Canva (wymaga to przeglądarki Chrome), a następnie krótko zaprezentuj podstawową nawigację i funkcje programu.
2. Poproś OU, by w programie Canva otworzyły zdjęcia pobrane na dysk podczas poprzednich ćwiczeń, które teraz posłużą jako ilustracja do ich strony/bloga.
3. Poproś OU, by spośród dostępnych w Canvie szablonów, wybrały ten przeznaczony do mediów społecznościowych, np. post na Facebooka, i za jego pomocą dodali tekst do swojego zdjęcia.

Refleksja

4. Omów doświadczenia OU, dopytaj co sprawiało im problemy, a co bywa intuicyjne podczas zakładania konta w nowym serwisie i korzystania z niego (np. język, wygląd interfejsu, komunikaty, podpowiedzi, tutoriale w sieci).

Prezentacja OP

5. Przedstaw najważniejsze funkcje edycji zdjęć w programie online Canva (kadrowanie, filtry, łączenie zdjęć, zmiana rozmiaru, korzystanie z gotowych ikon, szablonów).
6. Przedstaw krótko najważniejsze funkcje edycji wideo i edycji dźwięku na przykładzie programów Windows Movie Maker, Adobe Spark, Lumen5 i Audacity oraz bardziej profesjonalnej edycji zdjęć w programie Fotor, Gimp, Inkscape.
7. Przedstaw miejsca poszukiwania informacji o oprogramowaniu np. dobreprogramy.pl, alteranative.to.

Krok 2.

Podstawy bezpieczeństwa w sieci i w mediach społecznościowych

---

 90 min. 97-113

Doświadczenie

1. Poproś, by każda osoba wymyśliła i zapisała na kartce tzw. mocne hasło, np. do poczty e-mail. Hasło to powinno:
  - mieć co najmniej 12 znaków,
  - zawierać małe i wielkie litery, cyfry i znaki specjalne,
  - być łatwe do zapamiętania.
2. Wybierz kilka haseł, odczytaj je na głos i poproś resztę grupy o zgadywanie, jak dane hasło zostało stworzone?
3. Następnie zapytaj osoby, które były autorami odczytywanych haseł, jak je wymyśliły i jaki mają sposób na ich zapamiętanie.
4. Na koniec tego doświadczenia poproś OU o wyobrażenie sobie, że ich mocne hasło przed chwilą wpadło w niepowołane ręce np. w wyniku utraty notesu, w którym było zapisane. W jaki sposób mogą uniknąć tego, by ktoś włamał się do ich poczty? Czy mają pomysły na dodatkowe zabezpieczenia?

Prezentacja OP

5. Przedstaw OU na czym polega atak phishingowy i wyciek danych oraz omów konsekwencje tych ataków.

6. Następnie OU, na podstawie prezentacji OP, oceniają poziom zabezpieczeń w sieci jakie stosują. Zapytaj OU o następujące informacje:
  - Ile znaków ma ich hasło do poczty mailowej?
  - Czy zawiera wielkie i małe litery oraz cyfry i znaki specjalne?
  - Jak często zmieniają hasła?
  - Czy zdarzyło im się kiedyś stracić kontrolę nad dostępem do jakiejś usługi lub serwisu WWW?
  - Co oznacza kłódka w pasku adresu przeglądarki?
  - Czy zdarza im się zainstalować program lub aplikację bez sprawdzenia dokładnie jak działa i czy jest bezpieczna?
  - Jak zabezpieczają swój komputer, a jakie zabezpieczenia stosują na smartfonach przed tym, aby nikt nie zyskał dostępu do przechowywanych tam danych?
7. Odpowiedzi na każde z pytań komentuj przedstawiając na prezentacji odpowiednie slajdy z sugestiami lepszego zabezpieczenia w danym zagadnieniu.
8. Przedstaw korzyści z posiadania dwustopniowej weryfikacji (w banku i mailu) oraz kont zaufanych takich jak ePUAP, o którym dowiedzą się więcej w kolejnym module.

Krok 3.

E-usługi i wsparcie działań lokalnych

---

 60 min. 114-123

Doświadczenie

1. Przedstaw OU wybór e-usług, które mogą być przydatne zarówno indywidualnie w mediach społecznościowych jak i dla osób prowadzących biznes w sieci:
  - rodzina.gov.pl dla rodziców,
  - biznes.gov.pl dla przedsiębiorców,
  - obywatel.gov.pl dla każdej osoby.
2. Przedstaw krok po kroku sposób zakładania konta w serwisie ePUAP. Szczegółowa instrukcja zakładania konta w serwisie ePUAP znajduje się też w filmie instruktażowym oraz na stronach epuap.gov.pl i [profilu zaufanego](#) (PDF).
3. Przedstaw miejsca pozyskiwania informacji o środkach na działania lokalne:
  - konkursy Ministerstwa Kultury, Ministerstwa Środowiska,
  - fundusze dla NGO na ngo.pl i [Konkursy dla NGO](#),
  - [fundusze na edukację](#).
4. Na przykładzie Facebooka przedstaw opcje prowadzenia zbiórki jednorazowej; oraz na przykładzie platformy [Polak Potrafi](#) zbiórki celowej tzw. *crowdfundingu*. Zwróć uwagę OU na rolę promocji i wykorzystania mediów społecznościowych dla sukcesu takich zbiórek.

Zagadnienia i podstawowe umiejętności cyfrowe realizowane w Module 5.

- 5.1. Założenie konta w ePUAP i profilu zaufanego.
- 5.2. Wykorzystanie profilu zaufanego.
- 5.3. Portale użyteczne przy pozyskiwaniu środków na lokalne inicjatywy.

- 5.1. Założenie konta w ePUAP i profilu zaufanego.
- 5.2. Wykorzystanie profilu zaufanego.
- 5.4. Korzystanie z dowolnych usług e-administracji (np. wniosek o dowód osobisty, założenie/zawieszenie/zakończenie działalności gospodarczej, rejestracja osoby bezrobotnej, wydanie karty EKUZ, wydanie odpisu aktu stanu cywilnego, zawiadomienie o zbyciu pojazdu, wniosek Rodzina 500+ itd.)

Moduł 6.

🕒 30 min. 📄 124-127

Zakończenie szkolenia

Cele modułu

---

1. Podsumowanie szkolenia przez OP i OU.
  2. Ewaluacja szkolenia.
-

1. Podsumuj i uporządkuj materiały dydaktyczne do wykorzystania przez OU po szkoleniu, poinformuj w jaki sposób można korzystać z materiałów po zakończeniu szkolenia. Pokaż OU zakładkę z materiałami szkoleniowymi na stronie programu *Ja w internecie*, jawinternecie.edu.pl/strefaedukacji.
2. Poproś OU o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej online. Link do strony, na której znajduje się ankieta: badania.koduj.gov.pl.
3. Zaproś OU do krótkiego podsumowania szkolenia: z jaką refleksją, wrażeniami kończą szkolenie?